

HYVINVOINTILAUTAKUNTA 28.8.2024 § 70

Tarkastuslautakunnan huomio;

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa nostetaan esille edelleen koronapandemian aiheuttamia pitkäkestoisia haittoja hyvinvointitoimialalle. Arviointikertomuksessa nostetaan esille, että kenties koronaan edeltäneeseen ostokäyttäytymiseen ei palata lähiaikoina, jos ollenkaan. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tähän uuteen tilanteeseen sopeudutaan. Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä, että sopeutuminen vaatii toimialalta panostusta sekä uusien ideoiden esiin tuomista ja käyttöönottoa.

Vastaus ja toimenpiteet;

Palveluiden käyttöasteet ovat monilta osin palautuneet tasolle ennen koronaa. Viime vuosina on ollut huomionarvoista, että matalankynnyksen maksuttomiin tapahtumiin on ollut paljon kiinnostusta. Matalankynnyksen palveluita on pyritty lisäämään kaikille kuntalaisille. Samoin palveluita on pyritty uudistamaan kysynnän mukaisesti. Uusina palveluina vuoden 2023 aikana on otettu käyttöön mm. Akustiikan elokuvatoiminta, talviuintipaikka Hamarin uimarannalle sekä kirjaston kirjailija- ja musiikkivieraat. Kirjastossa järjestettiin kaikkiaan 83 tapahtumaa vuoden 2023 aikana.

Tarkastuslautakunnan huomio;

Arviointikertomuksen mukaan, asiakaskunnan muuttuneeseen ostopäätöskäyttäytymiseen on jatkosuunnittelussa aiheellista paneutua ja samalla etsiä ennakkoluulottomasti uusia ulostuloja, joilla voitaisiin edelleen elvyttää kulttuurin ja liikunnan tarjontaa ja käyttöä. Arviointikertomuksessa kannustetaan toimialaa visioimaan mahdollista urheilun ja kulttuurin tulevaisuuden roolia.

Vastaus ja toimenpiteet;

Palveluiden käyttö ja ostopäätökset ovat tarkentuneet viime vuosien aikana. Samoin kunnilta odotetaan enenemissä määrin ennaltaehkäisevää monipuolista työtä ja palveluiden tarjontaa edullisesti tai jopa maksutta. Kulttuuri-, kirjasto- ja liikuntapalveluiden työtä ohjaa lakimääräykset osaltaan. Palveluiden kehittämisessä pyritään löytämään osallistavasti tarjontaa, joita kuntalaiset toivovat. Viimeisimpinä uusia ulostuloja on ollut kotiseutumuseo Puuhkalan pihapiiriin tuodut kotieläimet ja kesälauantai tapahtumat, Kirjastopalveluiden lasten- ja nuorten lukuharrastamista tukevat toimet sekä liikuntapalveluiden kesäajan laajennetut palvelut ja aukioloajat. Liikuntakeskuksella uimahalli oli auki läpi kesän ja lapsille suunnattuja sporttileirejä järjestettiin aikaisemman kesäkuun lisäksi heinä- ja elokuussa.

Tarkastuslautakunnan huomio;

Tarkastuslautakunta huomioi, että hyvinvointitoimiala on riskienarvioinnissaan käsitellyt varsin kattavasti mahdolliset riskialueet. Muun muassa toimitiloihin ja kirjastoautoon liittyviin haasteisiin tulee pystyä tulevaisuudessa vastaamaan, jotta hyvä kehitys säilyisi.

Vastaus ja toimenpiteet;

Haasteet vanhojen toimitilojen ja kaluston osalta on tunnistettu ja pyritty viemään kaupungin investointiohjelmaan. Vuoden 2024 valtuuston hyväksymässä talousarvion sisältämässä investointiohjelmassa on huomioitu uusi liikuntakeskus vuosille 2026-2028 sekä uusi kirjasto 2033. Kirjastoauton rooli tunnistetaan suureksi ja nykyinen kirjastoauto on palvellut jo 20 vuotta. Kirjastopalveluiden lainoista neljännes tehdään kirjastoautosta. Uuden kirjastoauton sisällyttäminen tuleviin investointiohjelmiin tulee olemaan ajankohtaista lähitulevaisuudessa.

SIVISTYSLAUTAKUNTA 25.9.2024 § 150

Varhaiskasvatuspalvelut;

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsauksessa arviointikertomuksen alussa kerrotaan, että Ylivieskan kaupunki järjesti työntekijöilleen työhyvinvointikyselyn 12.-31.1.2023. Kyselyn tuloksista oli nähtävillä, että lähiesimiestyöhön ja johtamiseen on jatkossa panostettava. Varhaiskasvatuksessa tämä tarve on huomioitu lähijohtajuutta lisäämällä muuttamalla varhaiskasvatuksen varajohtajien työnkuvaa siten, että he eivät työskentele enää yksittäisessä lapsiryhmässä, vaan ovat 50 % hallinnollisia johtajia päiväkodin johtajan hallinnollisten töiden apuna ja 50 % pedagogisia johtajia, vieden pedagogiikkaa, työhyvinvoinnin ja yleisen tuen vahvistamisen tukea kaikkiin lapsiryhmiin. Apulaisjohtajuus astui voimaan 1.8.2024.

Asiakasmaksutuotot;

Tarkastuslautakunnan mielestä on syytä varautua siihen, että tulevaisuudessa tulee painetta siirtyä kokonaan asiakkaille maksuttomaan varhaiskasvatukseen, mikä lisäisi varhaiskasvatuksen kustannuksia kaupungille.

Sivistyspalveluiden vastine ko. asiaan on ollut, että vaikka asiakasmaksutuotot ovat alentuneet viime vuosien aikana, ne ovat edelleen merkittäviä kaupungin talouden kannalta. Mikäli varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja ei perittäisi, myös kaupungin maksuosuus palvelusetelikustannuksista lisääntyisi merkittävästi.

Tilinpäätöksessä 2023 tulot toteutuivat 125,30 %: sesti, joten tuloja oli talousarvioon nähden enemmän. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määrittäminen ja asiakasmaksun periminen on varhaiskasvatuspalveluiden, ja myös koko kaupungin taloutta ajatellen, perusteltua.

Strategiset teot:

Tilinpäätöksen strategisten tekojen kohdassa, liittyen asiakastytyväisyyskyselyn tuloksista nouseviin kehittämiskohteisiin, on tarkastuslautakunta todennut sen olevan sellainen tavoite, jota ei voida arvioida.

Asiakastytyväisyyskysely on varhaiskasvatuksessa tärkeä sisäinen toimintatapa löytää toiminnan kehittämiskohteet ja toisaalta myös onnistumiset. On jatkossa huomioitavaa, että tämänkaltaiselle tavoitteelle on vaikea hahmottaa mittaristoa ja siten validia toteumaa, vaikkakin kehittämiskohteiden teemojen aiheista suoritetaan varhaiskasvatuksessa arviointia.

Talouden tasapainottamisohjelma;

Arviointikertomuksessa tuodaan esiin, että on odotettavissa, että talouden tasapainottamisohjelma kohdistuu kouluihin ja varhaiskasvatukseen. Lapset ja nuoret kärsivät edelleen koronapandemian aiheuttamista haasteista, mikä on huomioitava asia. Kertomuksessa otetaan esiin myös ukrainalaisten perheiden muutto Ylivieskaan ja siten S2-opetuksen lisääntyvä tarve.

S2-opetus on lisääntynyt varhaiskasvatuksessa, mutta määrä on ollut silti vähäinen. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ovat konsultoineet varhaiskasvatuksen opettajia sekä muuta päiväkotien henkilökuntaa annettavasta tuesta.

Palveluohjauksen tärkeä yhteistyökumppani on ollut hyvinvointikoordinaattori, jotta lapset ovat ohjautuneet yksiköihin, joissa tukea on ollut mahdollista antaa. Tulkkipalvelu turvaa esim. varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluissa sen, että asiat tulee keskusteltua tarkoituksenmukaisella tavalla ja tarkkuudella.

Sairauspoissaolot;

Arviointikertomuksen sairauspoissaoloihin liittyvässä kappaleessa nostetaan se, että erityisesti varhaiskasvatuksen ja sivistyspalveluiden sairauspoissaolot kasvoivat. Erityisesti lyhyiden, 1-7 päivää kestäneiden sairauspoissaolojen määrä kasvoi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että sairauspoissaolot ovat kasvaneet ja syy siihen on pitkittynyt koronapandemia. Tulossa olevassa uudessa henkilöstöstrategiassa sairauspoissaoloihin kiinnitetään huomiota ja henkilöstöä tuetaan tarpeen mukaan.

Varhaiskasvatuksessa sairauspoissaolot sekä osasairaspäivärahan suoma työn osa-aikaisuus näkyvät laajasti, mikä näkyi osaltaan myös sijaismäärärahojen suuruudessa. Erinäiset virus- ja bakteeritaudit

aiheuttivat sairauspoissaolotilastoissa, mutta myös työssäjaksamiseen liittyneet asiat näkyivät vuonna 2023 korostetusti.

Varhaiskasvatuspalveluiden lähijohtajuutta lisäävissä toimenpiteissä on haettu ratkaisua myös työntekijöiden työhyvinvoinnin lisäämiseen. Tarvittaessa jaksamista on tuettu työnohjauksen avulla. Kehitys- ym. keskusteluita käydään henkilöstön kanssa. Tiimityön selkeyteen on tehty toimenpiteitä jatkoon.

Nuorisopalvelut

Arviointikertomuksessa ei nouse esiin mitään huomattavaa toimenpide-ehdotusta nuorisopalveluille. Toimintamme osalta ensimmäinen kokonainen vuosi uusissa tiloissa oli merkittävä, strateginen tavoite toimintojen ja kävijämäärien lisäyksestä toteutui. Lasten Parlamentin toimintaa ei päästy vielä 2023 aloittamaan vaan aloitus siirtyi vuoden 2024 puolelle. Saimme vakiinnutettua uusia toimintamalleja ja vahvistettua vanhaa, jo hyväksi havaittua toimintaa. Erityisesti koulunuorisotyö vahvistui kaikilla asteilla kolmen nuorisotyöntekijän voimin ja toimintamallien vakiinnuttamisen myötä.

Arviointikertomuksessa listattiin nuorisopalveluiden hankkeet ja hanketoimintamme arvioitiin merkittäväksi ja tulokselliseksi. Hanketoiminnan kautta pyrimme kehittämään toimintoja myös vastaisuudessa.

Koulutuspalvelut

Arviointikertomuksessa nostetaan esille koulutuspalveluiden ja koko kaupungin kannalta merkittävien palvelurakenteen muutos eli oppilasmäärän lasku 2030- luvulle mentäessä. Oppilasmäärä laskee yli 500 oppilaalla. Tähän muutokseen on varauduttava ennakoivasti ja niin, että tehdyt päätökset palveluverkosta ovat toteutettavissa hallitusti ja ennakoiden. Käynnistetty palveluverkon selvitystyö, jossa on käytetty ulkopuolista asiantuntemusta ja osaamista antaa hyvän pohjan tulevaisuuden suunnittelulle ja päätöksenteolle.

Tarkastuslautakunta on kirjannut lyhyet kuvaukset kouluista ja niiden toiminnasta. Kuvastuen perusteella lukija saa tiiviit yleiskuvaukset ylivieskalaisista kouluista.

Arviointikertomuksessa nostetaan esille myös ennaltaehkäisevä työ ja oppilashuoltotyö, osin myös perhetyö. Näiden palveluiden järjestämisen päävastuu on Pohteella. Koulujen ja erityisesti oppilaiden kannalta on huolestuttavaa, että oppilashuoltopalveluiden saatavuus on selkeästi heikentynyt ja näkyy koulujen arjessa monin tavoin.

Talouden tasapainottaminen tulee näkymään erityisesti koulutuspalveluiden järjestämisessä ja koulujen arjessa.

Sivistyslautakunta yleisesti

Ylivieskan kaupunki on järjestänyt esihenkilöille yhteistä valmennusta. Palveluverkkomuutokset koskettavat erityisesti kouluja. Jatkossa on syytä panostaa erityisesti koulujen ja päiväkotien esihenkilöiden muutostukeen ja -koulutukseen. Toivottavaa on myös, että työhyvinvointikyselyyn saataisiin aikaisempaa enemmän vastauksia, jolloin kyselyn luotettavuus paranisi.

Tarkastuslautakunnan tekemät yleiset havainnot pyritään huomioimaan sivistystoimialan toiminnassa sekä sen kehittämisessä.

Kaupungin on panostettava strategiaprosessissa strategisten tavoitteiden (tekojen) asettamiseen, mittaamiseen ja asetettujen tavoitteiden toteutumisen seurantaan. Koulutuspalveluiden tavoitteista, esimerkiksi koulutuspaikkojen määrä, ei ole yksin koulutuspalveluiden ratkaistavissa, vaan edellyttää yhteistyötä ja laajaa edunvalvontaa koko kaupunkiorganisaatiolta. Kaupungin elinvoimaisuuden kannalta koulutuspaikkojen ja -mahdollisuuksien määrällä on keskeinen merkitys kaupunkikehitykselle.

TEKNISTEN PALVELUJEN LAUTAKUNTA 17.9.2024 § 86

Tarkastuslautakunta

"Yleisen kustannustason, inflaation, energian hinnan ja korkojen nousu luo omat uudenlaiset haasteensa tuleville vuosille. Tarkastuslautakunta pohtii käytössä olevan noin 6M€/vuosi investointikaton riittävyttä. Myös korjausvelkaa on edelleen paljon, muun muassa tieverkoston osalta."

"Teknisten palveluiden lautakunta on merkinnyt tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitetyt huomiot tiedoksi, mutta kannanotto ja mahdolliset toimenpiteet puuttuvat. Tarkastuslautakunta ei näin ollen voi arvioida, onko toimenpiteitä tehty tai muutosta tapahtunut. Lautakunta voi vain merkitä annetun vastauksen tiedoksi."

Tekla: Investointiin varatut määrärahat ovat sidoksissa kaupungin yleiseen taloustilanteeseen ja ne noudattavat investointisuunnitelmaa. Tulevan tilikauden investoinnit tarkastellaan ja hyväksytään kuitenkin aina erikseen talousarvion laadinnan yhteydessä.

Teknisten palveluiden lautakunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2023 sekä saattaa asian edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle.

KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA 15.10.2024 § 32

Kansalaisopiston osalta arviointikertomuksessa todetaan, että johtokunta on merkinnyt arviointikertomuksessa esitetyt huomiot (kansalaisopiston tilakysymykset ja opettajien saatavuus) tiedoksi, mutta kannanotto ja mahdolliset toimenpiteet puuttuvat. Tarkastuslautakunta ei näin ollen ole voinut arvioida, onko toimenpiteitä tehty tai muutosta tapahtunut. Lautakunta on vain voinut merkitä annetun vastauksen tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan tekemät yleiset havainnot huomioidaan kansalaisopiston toiminnassa ja sen kehittämisessä.

Johtokunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen sekä saattaa asian edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle.

MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA 8.10.2024 § 21

Musiikkiopiston osalta arviointikertomuksessa ei ollut toimenpide-ehdotuksia.

Yleisellä tasolla tarkastuslautakunta toteaa, että sairauspoissaolojen määrä on koko kaupungin tasolla kasvanut. Tulossa olevassa uudessa henkilöstöstrategiassa sairauspoissaoloihin kiinnitetään huomiota ja henkilöstöä tuetaan tarpeen mukaan.

Tarkastuslautakunnan tekemät yleiset havainnot huomioidaan musiikkiopiston toiminnassa sekä sen kehittämisessä.

Johtokunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen sekä saattaa asian edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle.